

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 06121-17/2019/9

Datum: 18. 8. 2020

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, Stegne 7, Ljubljana (v nadaljevanju: agencija), na podlagi prvega odstavka 109. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06-UPB1, z vsemi nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZMed) v postopku inšpekcijskega nadzora nad izpolnjevanjem zakonskih obveznosti iz 99. člena ZMed, izdaja zavezancu ..., po uradni dolžnosti naslednjo

ODLOČBO

1. Zavezancu ..., se odreja, da v roku 30 dni od vročitve te odločbe zagotovi da ne bo nastopal v oglaševanju, ko bo opravljal delo novinarja na način, da o ugotovitvah iz te odločba obvesti izdajatelje televizijskih programov; Planet TV d.o.o., Stegne 19, 1000 Ljubljana, TV 3 d.o.o., Šmarska cesta 5, 6000 Koper – Capodistria, RTV SLOVENIJA, Kolodvorska ulica 2, 1000 Ljubljana, ASPN d.o.o., Poljanski nasip 8, 1000 Ljubljana, POP TV d.o.o. Ljubljana, Kranjčeva ulica 26, 1000 Ljubljana, Kanal A d.o.o., Kranjčeva ulica 26, 1000 Ljubljana in naročnika televizijskega oglasa Zavarovalnico Triglav d.d., Miklošičeva cesta 19, 1000 Ljubljana.
2. Zavezanec iz prve točke izreka te odločbe mora najkasneje do izteka roka iz prve točke te odločbe obvestiti agencijo o odpravljenih nepravilnostih in sprejetih ukrepih v zvezi z izpolnitvijo obveznosti iz prve točke te odločbe.
3. Posebni stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev:

Agencija, ki je na podlagi prvega odstavka 109. člena ZMed pristojna za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem določb ZMed, je po uradni dolžnosti zoper zavezanca ... (v nadaljevanju: zavezanec), začela postopek inšpekcijskega nadzora v zvezi z domnevno kršitvijo 99. člena ZMed, ki določa, da novinarji in voditelji televizijskih poročil ne smejo nastopati v oglaševanju.

Prvi odstavek 21. člena ZMed določa, da je novinar po tem zakonu oseba, ki se ukvarja z zbiranjem, obdelavo, oblikovanjem ali razvrščanjem informacij za objavo prek medijev in je zaposlena pri izdajatelju, ali pa samostojno kot poklic opravlja novinarsko dejavnost (samostojni novinar).

V skladu z 11. točko 3. člena Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11 in 84/15, v nadaljevanju: ZAvMS) kot predpisa, ki se uporablja za televizijsko oglaševanje na podlagi določbe drugega odstavka 50. člena ZAvMS, ki določa, da se z dnem uveljavitve tega zakona za ponudnike oziroma za avdiovizualne medijske storitve prenehajo uporabljati med drugim določbe 46. člena ZMed v zvezi z oglasi, pomeni televizijsko oglaševanje vsako obliko sporočila, ki ga fizična ali pravna oseba predvaja v zameno za plačilo ali drugo podobno nadomestilo ali z namenom samooglaševanja in ki zadeva trgovino, poslovno dejavnost, obrt ali stroko ter želi v zameno za plačilo spodbuditi preskrbo z blagom in storitvami, vključno z nepremičninami, pravicami in obveznostmi. Oblike televizijskega oglaševanja so oglasi, informativno oglaševanje, samooglasji, plačana video obvestila in druge oblike televizijskega oglaševanja, ki jih v svojem splošnem aktu opredeli agencija.

Agencija je kot pristojni organ v postopku inšpekcijskega nadzora dne 2. 3. 2020 naredila analizo lastnih posnetkov televizijskih programov Planet TV na dan 22. 3. 2019 v trajanju od 18:43:54 do 18:46:34 ure in Kanal A na dan 24. 2. 2019 v trajanju od 21:16:37 do 21:17:17 ure, in ugotovila, da novinar ..., nastopa v informativni programski vsebini (poročilih) pod nazivom »Danes« izdajatelja Planet TV d.o.o., Stegne 19, Ljubljana (v nadaljevanju: Planet TV d.o.o.), in v televizijskem oglasu »Zavarovalnica Triglav, novorojenček, družina v porodnišnici« (v nadaljevanju: televizijski oglas). Navedeni televizijski oglas je bil dne 24. 2. 2019 v televizijskem programu Kanal A objavljen v posebnem oglaševalskem bloku med 21:12:21 in 21:19:12 uro, ki je bil optično in zvočno jasno ločen od drugih programskih vsebin. Zadevni televizijski oglas povzame dogajanje v družini novinarja ... od rojstva hčere Tie v ljubljanski porodnišnici pred desetimi leti do danes, ko ta v domači kuhinji skupaj z mamo Ines sodeluje pri kuhanju. Celoten televizijski oglas komentira novinar ..., ki se tudi fizično večkrat pojavlja v samem oglasnem sporočilu. Prav tako je iz posnetka televizijskega oglasa razvidno, da se dne 24. 2. 2019 ob 21:17:08 uri izpiše njegovo ime in priimek. V oglasu sta imenovani njegova hčerka Tia in žena Ines. Pri tem pa nista navedena njuna priimka. V oglasu poleg navedenih nastopata še dodatno en ženski in en moški lik, pri katerih pa ni navedenih osebnih imen, vendar skupaj delujejo kot družina. Na koncu televizijskega oglasa gledalec izve za oglaševalca oziroma naročnika oglasa Zavarovalnico Triglav in njen produkt Življenjskega zavarovanja za primer smrti. Iz posnetka televizijskega oglasa tudi ni razvidna oznaka brezplačne objave v smislu 12. točke 3. člena ZAvMS. Po ugotovitvah agencije se je navedeni televizijski oglas »Zavarovalnica Triglav, novorojenček, družina v porodnišnici« predvajal v času od 24. 2. 2019 do 29. 12. 2019 v televizijskih programih različnih izdajateljev (konkretno v televizijskem programu Planet TV izdajatelja Planet TV d.o.o., Stegne 19, 1000 Ljubljana, v televizijskem programu TV 3 izdajatelja TV 3 d.o.o., Šmarska cesta 5, 6000 Koper – Capodistria, v televizijskem programu Televizija Slovenija 2 /SLO2/ izdajatelja RTV SLOVENIJA,

Kolodvorska ulica 2, 1000 Ljubljana, v televizijskem programu ŠPORT TV izdajatelja ASPN d.o.o., Poljanski nasip 8, 1000 Ljubljana, v televizijskem programu POP TV izdajatelja POP TV d.o.o. Ljubljana, Kranjčeva ulica 26, 1000 Ljubljana in v televizijskem programu KANAL A izdajatelja Kanal A d.o.o., Kranjčeva ulica 26, 1000 Ljubljana). Agencija je kot navedeno iz lastnih posnetkov televizijskega programa Planet TV ugotovila, da ... opravlja delo novinarja v informativni programski vsebini »Danes« izdajatelja Planet TV d.o.o. Dne 22. 3. 2019 je v zadevni programski vsebini pripravil športni prispevek v zvezi s Svetovnim pokalom v Planici 2019 v trajanju 18:43:54 do 18:46:34 ure. Novinar ... se v prispevku pogovarja z vodjem tekmovanja Jelkom Grosem o dosežkih naših reprezentantov, možnosti osvojitve medalj v ekipnem delu tekmovanja in jutrišnjih vremenskih razmerah na letalnici. Agencija je na podlagi vpogleda v poslovni register Slovenije, objavljen na AJPES, ugotovila, da ima novinar ... od 1. 10. 2013 odprt Televizijsko novinarstvo, ... s.p., in sicer je kot njegova glavna dejavnost navedena umetniško ustvarjanje, v okvir katere se uvršča dejavnost samostojnih novinarjev. Iz dopisa št. 06121-3/2019/4, ki ga je agencija posredovala izdajatelju ..., je bilo razvidno, da je imel sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju v trajanju ..., torej celoten čas predvajanja televizijskega oglasa. Zavezanec je k pisni izjavi, ki se vodi po št. 06121-17/2019/3, priložil tudi pogodbo o poslovnem sodelovanju z izdajateljem ... s trajanjem ..., torej v času, ko je potekalo snemanje televizijskega oglasa. Predmet navedenih pogodb o poslovnem sodelovanju je bil ...

Agencija je zaradi ugotovitve vseh dejstev in okoliščin zavezanca ... z dopisoma št. 06121-17/2019/2 in št. 06121-17/2019/7, seznanila z vsemi zgoraj ugotovljenimi dejstvi in okoliščinami ter predložila posnetke v zvezi z domnevno storjeno kršitvijo zakonskega določila 99. člena ZMed. Zavezanec je bil pozvan k podaji pisne izjave v zvezi s predmetom nadzora.

Agencija je v roku dne 18. 3. 2020 in dne 3. 7. 2020 s strani zavezanca prejela pisni izjavi, ki ju vodi pod št. 06121-17/2019/3 in št. 06121-17/2019/18, in v katerih navaja, da je skupaj s svojo družino nastopal v oglasu za Zavarovalnico Triglav, in da je bil to njegov prvi nastop. Do te priložnosti je prišlo po naključju, ko je hčera Lea Medica posredovala na casting za oglas domač videoposnetek iz leta 2008, ko se je rodila hčera Tia. Ker je bil ta posnetek izbran, ga je Zavarovalnica Triglav uporabila v svojem oglasu. Povedano mu je bilo, da bodo poleg omenjenega domačega videoposnetka v oglasu sodelovali vsi člani družine, in da bo šlo za oglas življenjskega zavarovanja Zavarovalnice Triglav. Zavezanec ... je obvestil produkcijsko ekipo kot svoje nadrejene, da bo v času snemanja televizijskega oglasa opravljal delo novinarja. Nadalje je agenciji pojasnil, da je v oglasu nastopal kot stranski igralec. V času sprejetja ponudbe za oglas, je imel status S.P. in z njegovim naročnikom ... pogodbo o poslovnem sodelovanju v trajanju ... V času snemanja reklame je po njegovi izjavi bil novinar, medtem ko ni imel nobenega zagotovila, da bo novinar v času predvajanja reklame. Prav tako ni bil seznanjen s terminom predvajanja reklame, vedel je le, da se bo ta predvajala enkrat v letu 2019. Točnega datuma predavanja tudi ni bilo v pogodbi, ki jo je sklenil z agencijo Orange d.o.o. iz Domžal. S strani nadrejenih in PR službe ... ni prejel nobenih zadržkov v zvezi z njegovim sodelovanjem v oglasu, prav

tako tega ni prepovedovala pogodba o poslovnem sodelovanju s ... Kljub temu, da od nikogar ne od oglaševalske agencije in ne od njegovih nadrejenih iz ... ni bil seznanjen s prvim odstavkom 99. člena ZMed, se zaveda, da to ne opravičuje njegove kršitve in bi moral preveriti vse omejitve, ki veljajo za televizijske novinarje. Zavezanec je še pojasnil, da poroča le o športnih dogodkih in ne gospodarskih temah (konkretnije o zavarovalništvu), zato je bil mnenja, da z njegovim sodelovanjem ne bi prišlo do konflikta interesov. Prav tako v oglasu ne nastopa kot televizijska osebnost oziroma novinar ..., ampak kot resnični oče, kar dokazuje podpis na koncu oglasa, v katerem je navedeno njegovo ime, brez poklica oziroma funkcije. Njegov motiv za sodelovanje ni bila osebna promocija ali zaslužek, ampak priložnost za edinstveno izkušnjo, ki jo je bila deležna njegova družina.

Agencija je zavezančevu izjasnitev temeljito preučila in pri tem ugotovila, da zavezanec ... ne zanika, da je nastopal v televizijskem oglasu in da je v tem času opravljal delo novinarja v skladu prvim odstavkom 21. člena ZMed. Sam je bil zadolžen za pripravo športnih prispevkov, ki so razvidni iz posnetka informativne programske vsebine z nazivom »Danes« izdajatelja Planet TV d.o.o. z dne 22. 3. 2019 v trajanju od 18:43:54 do 18:46:34 ure, kot tudi iz pogodb o poslovnem sodelovanju z izdajateljem ... z dne 30. 1. 2018 in z dne 28. 1. 2019. Iz navedene pogodbe z dne 28. 1. 2019 nedvomno izhaja, da je zavezanec opravljal delo novinarja v času predvajanja televizijskega oglasa od 24. 2. 2019 do 29. 12. 2019, saj je imel z izdajateljem ... sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju ... Prav tako je imel z izdajateljem sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju v času snemanja televizijskega oglasa (pogodba o poslovnem sodelovanju z dne 30. 1. 2018, ki jo je zavezanec priložili svoji pisni izjavi z dne 17. 3. 2020). Ni sporno tudi dejstvo, da je zavezanec od izbora domačega posnetka na castingu vedel, da bo nastopal v televizijskem oglasu, kar jasno izhaja iz njegove pisne izjave, ki se vodi pod št. 06121-17/2019/3. V njej je zavezanec v zvezi s tem pojasnil, da je na sestanku s produkcijsko ekipo izvedel, da bodo poleg domačega videa nastopali v televizijskem oglasu vsi člani družine. Navedeni dejstva v zvezi z opravljanjem poklica novinarja potrjuje tudi opravljanje dejavnosti samostojnega podjetnika, ki jo ima zavezanec na podlagi podatkov iz AJPES odprto od leta 2013 naprej, pri tem je pa kot glavna dejavnost navedena ravno dejavnost samostojnega novinarstva. Agencija pri tem poudarja, da ne gre za konflikt interesov le takrat, ko novinar poroča o temah, ki jih oglašuje, kot si to razlaga zavezanec. Po mnenju agencije iz zakonskega besedila izhaja splošna prepoved, da novinarji oziroma voditelji poročil ne smejo nastopati v oglaševanju, torej tudi na področjih, o katerih novinarji ne poročajo. Iz namena prvega odstavka 99. člena ZMed izhaja, da je iz načelnih razlogov dodana prepoved nastopanja novinarjev in voditeljev televizijskih poročil v oglaševanju, saj je eden od pogojev za objektivno in predvsem učinkovito obveščanje tudi verodostojnost osebnosti, ki to dejavnost izvajajo. Ta splošna prepoved ne predvideva nobenih izjem v povezavi s področji novinarskega poročanja in oglaševanja, na način, da bi dovoljevala, da se novinar lahko pojavlja v oglaševalskih vsebinah, če te niso povezane z njegovim novinarskim delom. Pri tem je bistveno, da morajo novinarji kot tudi voditelji poročil na splošno spoštovati prepoved nastopanja v oglaševanju zaradi narave svojega dela oziroma poklica, saj se od njih pričakuje objektivno in

učinkovito poročanje, ki pa je pogojeno tudi s tem, da oseba, ki to dejavnost izvaja, deluje verodostojno. Še posebej je vloga objektivnega in nepristranskega poročanja poudarjena pri novinarjih, ki nastopajo v informativnih programskih vsebinah, kot to počne zavezanec, saj nastopa v informativni programski vsebini »Danes« izdajatelja Planet TV d.o.o. S tem, ko se novinar dnevnoinformativnih oddaj pojavlja v oglaševalskih vsebinah, lahko vpliva na gledalčevo zaupanje v zvezi z oglaševanim produktom, saj gledalec novinarja doživlja kot zaupanja vredno osebo, čeprav se morda lahko zaveda, da je oglaševanje prvenstveno namenjeno promociji in pospeševanju prodaje blaga in storitev ter se predvaja v zameno za plačilo oziroma podobno nadomestilo, in da se oglaševalci ravno v ta namen dodatno poslužujejo uporabe v javnosti prepoznanih in priljubljenih imen. Na drugi strani se z določbo 99. člena ZMed skuša preprečiti sodelovanje novinarjev v oglaševanju, saj bi to lahko vplivalo na zmanjšanje njihove verodostojnosti, s čimer bi bila lahko ogrožena objektivnost in učinkovitost obveščanja javnosti. Navedbe zavezanca so zato v delu, ko najava, da ne poroča o gospodarski temah, konkretno o zavarovalništvu, nerelevantne za ta inšpekcijski postopek. Prav tako za ta postopek niso bistvene navedbe zavezanca v zvezi s tem, da je v oglasu nastopal prvič, in da ga produkcijska ekipa in njegov naročnik ..., s katerim poslovno sodeluje na podlagi omenjenih pogodb, nista seznanila z zakonsko prepovedjo iz prvega odstavka 99. člena ZMed, kot tudi dejstvo, da navedene prepovedi ni v zadevni pogodbi o poslovnem sodelovanju kot tudi v pogodbi z Orange d.o.o. iz Domžal. Skladno z ugotovitvami agencije zavezanec ... opravlja novinarsko dejavnost kot samostojni podjetnik, posledično je sam tisti, ki je zadolžen za zakonito delovanje po prvem odstavku 7. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 – ZPosS), ki med drugim določa, da je podjetnik odgovoren za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Ni tudi nobenega dvoma, da je zavezanec ... že od vsega začetka vedel, da bo v primeru izbora videoposnetka nastopal v oglaševanju. Kar pomeni, da bi se moral takoj po tem, ko je bil seznanjen z uspešnostjo na izboru, izključiti iz sodelovanja ne le kot glavni, ampak tudi kot stranski igralec zaradi zakonske prepovedi iz prvega odstavka 99. člena ZMed. V temu delu so zato nerelevantne navedbe zavezanca, da v televizijskem oglasu nastopa kot stranski igralec v vlogi resničnega očeta. Kljub temu pa agencija pripominja, da se novinar zelo pogosto pojavlja v televizijskem oglasu (21:16:40, 21:17:00, 21:17:05, 21:17:08, 21:17:11 uri) glede na njegovo trajanje 40 sekund, kar nedvomno kaže na veliko pomembnost zavezančeve vloge v tem oglasu. Agencija se strinja z zavezančevo izjavo v delu, v katerem navaja, da v televizijskem oglasu ni izrecno omenjen poklic novinarja, vendar pa pri tem dodaja, da je zavezanec edini, ki se v televizijskem oglasu pojavi z imenom in priimkom, kar ga še dodatno izpostavi, kot tudi dejstvo, da se v televizijskem oglasu izmed nastopajočih sliši le glas zavezanca, ki gledalce nagovori in obvešča o pomembnosti življenjskega zavarovanja oglaševalca Zavarovalnice Triglav, kar še dodatno vpliva na pomembnost njegove vloge v televizijskem oglasu kot javno prepoznane osebe.

Agencija v zvezi s predmetno zadevo še ugotavlja, da je dne 16. 6. 2020 z vabilom št. 06121-17/2019/6

pozvala k stranski udeležbi naročnika oglasa Zavarovalnico Triglav, d.d., Miklošičeva cesta 19, Ljubljana, ki svoje udeležbe ni priglasila v roku oziroma do izdaje te odločbe, zato je agencija štela, da stranski udeleženec udeležbe ni zahteval oziroma vložil.

Na podlagi vsega zgoraj navedenega je agencija ugotovila, da novinar ..., kot to določa 21. člen ZMed, ni spoštoval zakonskih zahtev in je v nasprotju z veljavnim zakonom nastopal v programski vsebini z nazivom »Zavarovalnica Triglav, novorojenček, družina v porodnišnici«, ki v skladu z določbami 3. člena ZAvMS v povezavi z drugim odstavkom 50. člena ZAvMS predstavlja televizijski oglas. S tem je novinar ... kršil določilo prvega odstavka 99. člena ZMed, ki določa, da novinarji in voditelji televizijskih poročil ne smejo nastopati v oglaševanju.

Agencija ima na podlagi drugega odstavka 109. člena ZMed pravico in dolžnost, da odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti na način in v roku, ki ga sama določi. Agencija je pri odločitvi za določitev roka za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti upoštevala težo kršitve oziroma ugotovljene nepravilnosti, izdajateljeve navedbe in ostale posebnosti, ki so povezane z odpravo ugotovljene kršitve, saj mora zavezanec zagotoviti, da se ne bo pojavljal v zadevnem televizijskem oglasu oziroma oglaševanju. Upoštevač naravo kršitve in samo zakonsko normo, ki prepoveduje nastopanje novinarjev v oglaševanju, kot tudi dejstva, da je zavezanec nenamerno kršil 99. člen ZMed, agencija ocenjuje, da je ugotovljeno kršitev mogoče odpraviti v roku, ki je naveden v prvi točki izreka te odločbe.

Obveznost obveščanja agencije o sprejetih ukrepih za odpravo nepravilnosti iz druge točke te odločbe izhaja iz petega odstavka 29. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št.: 43/07-UPB1, z nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami). V zvezi s temi ukrepi agencija odreja, da naj se zavezanec sezani z veljavno medijsko zakonodajo s področja oglaševanja, ki zadeva delo novinarja, s poudarkom na določbah ZMed in ZAvMS, ter pisno seznaniti izdajatelje televizijskih programov, ki so navedeni v prvi točki izreka odločbe, z ugotovitvami iz te odločbe, enako tudi naročnika oglasa Zavarovalnico Triglav d.d., s sedežem Miklošičeva cesta 19, 1000 Ljubljana, vse z namenom, da se zadevni televizijski oglas ne bo več predvajal in agenciji v ta namen posreduje ustrezna dokazila oziroma listine.

Agencija je v postopku ugotovila, da posebni stroški postopka niso nastali niti jih ni uveljavljal sam zavezanec oziroma stranski udeleženec, zato je na podlagi 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, z vsemi nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami) odločila tako, kot izhaja iz tretje točke izreka te odločbe.

V skladu s tretjim odstavkom 191. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, z vsemi nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZEKom-1) je ta odločba

dokončna.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je mogoče sprožiti upravni spor v roku 30 dni od njegove vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana.

Odgovorna oseba:
Mojca Budimir
pooblaščenka uradna oseba agencije

Vročiti:

- ..., osebno.